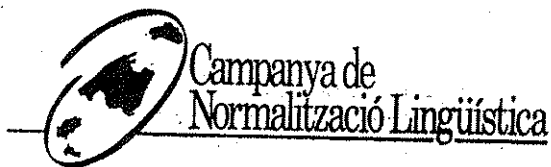

LÍNIA DIRECTA

amb la Campanya de Normalització Lingüística

III

Palma
1993

Línia Directa

© Aina Moll

Producció: Campanya de Normalització Lingüística de les Illes Balears

Fotocomposició: Documenta Balear s.a.

Impressió: Antoni Rotger

Dipòsit Legal: PM-1.364/1991

VII

Una carta oberta sobre la llengua dels valencians

El senyor Vicente González Lizondo, Diputat al Congrés i President d'Unió Valenciana, m'ha adreçat una carta oberta des de les pàgines de DM del 17 de juny, a propòsit del meu comentari a la **Línia Directa** del 25 de maig, on ell veu una desqualificació per al seu partit.

Em sap greu que ho hagi interpretat així, i li adreçaré una carta personal per assegurar-li el respecte que naturalment tenc envers un partit que dins el marc d'unes eleccions democràtiques aconsegueix la confiança de molts de milers de valencians. Però encara tenc més respecte a la veritat, i com que ell m'acusa de falsejar-la, i de fer-ho des d'*un espacio público pagado con dinero del contribuyente*, consider que els lectors de **Línia Directa** tenen dret a conèixer la meua opinió sobre la qüestió.

Els diners dels contribuents

Línia Directa és un espai que DM cedeix gratuïtament per a la divulgació de la Campanya, participant així en la *feina de tots* que és la recuperació de la llengua. Ara bé, la Campanya va ser creada per un Acord Institucional, com a "campanya conjunta que coordini i potenciï les [accions] que duen a terme les institucions..." (BOCAIB núm. 144, del 21-11-89), ha rebut el suport pràcticament unànime de la societat balear (començant pel seu Parlament) i es regeix per una Comissió Interinstitucional presidida per la Consellera de Cultura. Les seves despeses generals van a càrrec del Govern Balear, els Consells Insulars, l'Ajuntament de Palma i el MEC, en la forma acordada entre ells. Es tracta d'un servei públic, i és just que el paguin les institucions, *con dinero del contribuyente*, que és l'únic que tenen.

El paper de la coordinadora.

L'annex d'aquest Acord m'encarrega, com a coordinadora que se n'ha de responsabilitzar davant les institucions, "l'orientació de la campanya, a fi que el procés vagi progressant en un clima de concòrdia i de respecte dels drets de tots". Així ho he fet fins ara —no sempre a gust de tots, naturalment—, procurant divulgar la veritat jurídica i científica i evitant tant com he pogut la polèmica sobre qüestions científicament resoltes i la crítica a les actuacions concretes. Ara bé, no tindria cap credibilitat com a coordinadora si no em pogués manifestar contra allò que s'oposa a la normalització, tant si es tracta de material escolar produït en castellà per un organisme del govern, com d'un programa de ràdio on un grup que nega la unitat de la llengua proclama que ha rebut l'oferta d'apoió incondicional des defensors de sa llengo valenciana.

La crítica als "blaveros"

Té raó el senyor González Lizondo de dir que el terme "blavero" és propi d'un *discurso absurdo y trasnochado* (i que consti que em referia a aquest *discurso*, i no a Unió Valenciana, quan expressava el desig de veure'l reduït a reductes extraparlamentaris). Val la pena que l'arraconem, juntament amb el de "gonella", ara que les posicions localistes ja no són defensades des de l'anonimat i tenen valedors amb els quals és possible discutir civilitzadament. "Blavero" es popularitzà en la pre-autonomia, per als qui defensaven desafortadament el blau de la senyera (molt respectable, com el morat de la nostra, com a distintiu territorial damunt els *cuatro palos rojos sobre fondo de oro* que agermanen tots els territoris de l'antiga Corona d'Aragó), i martiritzaven el President Albinyana interrompent amb una cridòria els seus discursos cada vegada que deia *nosaltres*, i no *mosatros*.

El valencià

"Unión Valenciana defiende el valenciano como idioma de todos los que viven (...) en nuestro Reino de Valencia, la moderna Comunidad Valenciana". Molt bé. Però ja sap que la Real Academia

Española diu ben clar que el *valenciano* és una *modalidad de la lengua catalana*; a la darrera versió afegeix que *los valencianos la sienten como lengua propia*, però aquest sentiment, molt respectable, no canvia la naturalesa de la llengua. Es tracta, per tant, d'una simple qüestió de noms, que no hauria de ser de cap manera element de discòrdia. Ara, el que no es pot permetre cap ajuntament ni cap partit (i ja hi ha una sentència sobre el tema) és canviar per a l'ús oficial les normes d'aquesta llengua.

És ver que els "segles d'or" de la nostra literatura són els medievals, i que en el XV la capitalitat cultural era a València, i això justifica la tradició del nom de *valencià* per designar la llengua. Però no es tracta del nom. La qüestió és: la llengua en què escriuen els valencians, només la parlen ells, o també, entre altres, els tortosins, els lleidatans i els eivissencs? Científicament, el tema està resolt. D'altra banda, per a Unió Valenciana, ¿en quina llengua estan escrites les obres de Joan Fuster, Vicent Andrés Estellés, Xavier Casp i els joves escriptors valencians que acaparen premis a Barcelona? Si renunciàs a tot això, què li quedaria a la "llengua valenciana"?

En el meu àlbum d'autògrafs de poetes n'hi ha un de Xavier Casp, datat a València el juny de 1951 (quan valencians, catalans i mallorquins, des dels respectius secretariats de l'Obra del Diccionari, ens esforçàvem amb il·lusió per salvar la llengua de tots). Diu això:

*Des de la tarongina
a l'olivera,
hi ha un sol goig que ens domina
d'emoció sincera.
Us l'ofrene de cara,
des del sempre de l'ara.*

Que ara i sempre puguem continuar treballant per al bé de la nostra llengua, independentment del nom que cadascú li vulgui donar! - A. M. (22-6)